

Асоціації, пов'язані з ознакою роду мають не твердий, а імовірний характер, і критерієм їхнього установлення можна вважати кількісні дані текстових заміщень і результати анкетування інформантів, проведеного Гришиною Н. О. Наприклад, слова, що позначають недостатньо розумну людину асоціюються з чоловічим родом (*idiot, blockhead*). Звідси можна зробити висновок про оцінювальну норму «чоловік повинен вести себе розумно».

## ДО ПРОБЛЕМИ ВИДІЛЕННЯ ЛЕКСИКИ, ЩО ПОЗНАЧАЄ НЕДОЛІКИ ЛЮДИНИ, В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Доп. – Щелинська К., ПР-31

Наук. кер. - канд.філол.наук, доц. Баранова С.В.

Антропоцентризм пронизує усі сфери духовного та соціального життя людини. Категорія антропоцентризму розглядається в різних парадигмах наук. Неабиякий інтерес викликає ця категорія і в лінгвістів.

Для опису зовнішності, поведінки, внутрішнього світу людини лексика поділяється на позитивно і негативно забарвлену.

Кожній людині притаманні недоліки. Вони можуть бути як фізичними, так і духовними, моральними. У сучасній англійській мові та й в американській лексиці, що позначає недоліки людини, відводиться певне місце, оскільки вона займає чільне місце у суспільному житті, наприклад, у сфері соціального захисту.

Увесь лексичний матеріал, що стосується цієї теми, можна розділити на наступні групи:

- I. слова, що позначають видимі фізичні недоліки;
- II. слова, що позначають людину зі слабким здоров'ям;
- III. слова, що позначають недоліки фізичної будови людини;
- IV. слова, що характеризують морально-етичні недоліки поведінки людини в суспільстві;



V. слова, що позначають розумові недоліки людини.

Ментальна лексика є однією з найяскравіших частин словника. Саме ця лексика робить неповторною конкретну мову, індивідуальною, не схожою на інші, культуру народу - самобутньою, мовну картину світу - унікальною.

Розвиток мови, як відомо, відображає процеси її пристосування до нових потреб комунікації у зв'язку з соціально-економічними та політичними змінами у житті суспільства. Різноманітність і складність не тільки матеріального світу, а також типів культур і цінностей визначає специфіку словникового складу та особливості його розвитку. Культура, як інтегративний образ життєдіяльності людей, нерозривно пов'язана з мовою, в формах якої закріплюються наслідки та результати суспільно-історичного досвіду.

Однією з головних соціальних проблем сьогодення залишається проблема наркоманії. Масштаби та темпи росту, все зростаючий вплив цієї соціальної хвороби на всі сторони суспільного життя привели до того, що наркоманія спричинила "номінативний вибух на периферії лексичної системи". "Наркожаргон", номінуючи недоліки людини, став вербальним відображенням "наркокультури" (drugs culture). З проблемою наркоманії тісно пов'язана проблема злочинності. "Кримінальні" субкультури продовжують відігравати значну роль у суспільному житті, і цей факт обумовлює широке використання в сучасній англійській мові "кримінальних" жаргонізмів для позначення або переномінації відповідних антисоціальних подій та явищ. "Субкультура вулиці" (street culture) та "жаргон вулиці" (street slang) значно впливають на літературну лексику та фразеологію, поповнюють її новими словами та словосполученнями. Оскільки для жаргону декласованих елементів є характерною, так звана, "злочинна спеціалізація мови", жаргонізми пов'язані зі злочинами та іншими антисоціальними явищами і відображають вплив на мову негативних сторін американської та англійської дійсності.

Соціальне програмування як засіб регулювання життя суспільства тісно пов'язане із забезпеченням соціального



захисту населення, зокрема в США та Англії. Саме у цій сфері досить широко використовується лексика, що позначає недоліки людини.

Мовні одиниці, які репрезентують антропологічний фактор, привертають увагу філологів. Інтерес до людини сприяє новим напрацюванням у різноманітних сферах науки.

## **ОСОБЛИВОСТІ ЖІНОЧОГО ТА ЧОЛОВІЧОГО МОВЛЕННЯ**

Доп. – Хворост Г., ПР-32

Наук. кер. - канд.філол.наук, доц Кобякова І.К.

В наш час спостерігається підвищення інтересу до вивчення гендерних аспектів мови і мовлення. Це зумовлено, з одного боку, посиленням феміністського руху, а з іншого – загальною тенденцією лінгвістичних наук до вивчення соціальних умов, за яких відбувається комунікація, зокрема, людського чинниками в мові.

Враховуючи результати досліджень, можна зробити висновок про те, що все ж таки немає значних відмінностей у мовленні жінок та чоловіків, так само як не існує окремої “жіночої” чи “чоловічої” мови.

В мовленнєвій поведінці персонажу-чоловіка можна виділити наявність ряду наступних стратегій, які історично характеризують чоловіче мовлення:

- персонажу-чоловіку притаманне грубе переривання жінки;
- важливу роль в комунікативній поведінці персонажа-чоловіка грає реалізація наказу;
- реалізація погрози втрачає свою силу, однак, ще зустрічається в висловлюваннях персонажа-чоловіка.

Разом з цим, поряд з великою емоційністю, мовленнєвій поведінці чоловіка стає притаманним часте використання комунікативних стратегій, які характеризують мовлення персонажа-жінки:

- спроби персонажа-чоловіка мирно вирішити конфлікт;